S, SS, C, Ç, Z

sorda [s] *sopa* les cordes vocals no vibren	**sonora [z] *casal*** les cordes vocals vibren
S **1. a principi de mot:** sabata, sobre, sal, ... **2. abans i després de consonant [s]:** cansar, inserir, estrany, estranger,... **3. a final de mot:** progrés, pes, esbós, tros, ...	**S** **1. entre vocals:** casa, música, posar**, d**esembre, cervesa**, *** princesa, marquesa i pagesa** **2. sufix esa *(derivació d'adjectius*):** rígid, rigidesa, sord, sordesa. 3. **mots amb dins-, -trans- i –fons- [z]:** endinsar, enfonsar, trànsit 4. **mots que acaben en** -si: oasi, tesi, crisi, anàlisi,...
SS 1. **entre vocals:** mossa, supressió, pessic ***2.*** **sufixos -assa, -essa, -issa:** casassa, espantadissa, *** abadessa, comtessa, metgessa, advocadessa…***essa: sufix femení.*** **3. mots que doblen la essa:** ***as ……*** assenyalar ***dis ……..*** dissident ***pres ……*** pressentir ***pros ……*** prosseguir **4. mots acabats amb:** -gr**essió, -gressor**: agressió, agressor. **-missió, -missor:** emissió, emissor. **-pressió, pressor:** pressió, impressió, impressor. **íssim, íssima:** llarguíssim, maquíssima	
	Z **1. a principi de mot:** zebra, zodíac, zona **2. darrere de consonant:** onze, pinzell, colze, alzina **3. entre vocals:** esquizofrènia, nazi, trapezi, bizantí, amazona (paraules cultes derivades del grec)
C 1. **davant de e, i:** cel, calces, cirera 2. **entre vocals:** drecera, bicicleta. 3. **després de consonant:** Onze, pinzell, colze, alzina 4. **e l'inici de mot:** Només ço 5. **mots acabats: -ància i –ència:** importància, ciència, elegància	
Ç **1. davant de a, o, u:** Traçat, força, braços **2. a final de mot:** esquinç, braç, calç **3. sufixos –ança i –ença:** confiança, aparença, coneixença **4. no hi ha sufix** en casos com: dansa, pensa, defensa	

Repàs de consonantisme S3

S **1. mots amb prefix que s'escriuen amb S, de pronunciació sorda [s] i que la essa va entre vocals:** a- **(de negació) ..…..** asèptic **avant- ……..** avantsala **anti-** ……..… antisocial **bi- ……..…..** bisectriu **contra- ……..…..** contrasentit **entre- ……..…** entresòl **mono- ……....** monosíl·lab **para- ……..…..…** parasintèctic **pre- ……..…..…..** presocràtic **sobre- ……..…..…** sobresou **tele- ……..…** telesella **ultra- ……....…** ultrasò **uni- ……..……..…** unisexual **2. mots compostos:** fotosíntesi, homosexual, contrasentit, vivisecció psicosomàtic… para-sol, boca-sec, penya-segat…	
TS, CC, XC, SC **1. grup [ts]: potser, adscriure** **2. grups de consonants:** **–cc[ks]:** accident, succeir **–xc[ks]** excel·lent, excessiu **–sc[sc]:** adolescent, susceptible, ascensor	**TZ, S** **1. grup [dz]:** dotze, magatzem **2. grups verbals acabats en –isar o –itzar:** **verbs acabats amb –isar [z](el substantiu pot acabar amb –ís o -is):** precís: precisar, croquis: croquisar **verbs acabats amb –itzar [tz]el substantiu pot acabar** **acabar en altres vocals o consonants):** diví:divinitzar, simpàtic:simpatitzar.
X **1. lletra x [ks]:** Màxim, índex, asfixia, taxi, òxid	**X** **1. lletra x [gz] en paraules començades per ex:** examen, exuberant, exemple…

Consonantisme

	principi de mot	**entre vocals**	**abans de consonant**	**després de consonant**	**fi de mot**
sordes [s]	S- sec, safrà, sabata	-SS- massa	-S- tensa	--S- ascensor	--S cos
	C- cel, cim	-C-/-Ç- caça, cacis	-C-/-Ç- Barça, Barcelona		--Ç braç
sonores [z]	Z- zona, zel	-S- casa		--Z - alzina	

1. **Exercici: Col·loca a la graella les paraules de la llista següent:**

pensa, tros, zero, alçar, bicicleta, zoològic, ascensor, llapis, accident, adreça, resum, llaç, exalçar, tretze, caça, sabata, felicitat, dipòsit, llonganissa, safrà, pausa, talòs, canviessis, calces, assecar, dolç.

	principi de mot	**entre vocals**	**abans de consonant**	**després de consonant**	**fi de mot**
sordes [s]	S-	-SS-	-S-	--S-	--S
	C-	-C-/-Ç-	-C-/-Ç-		--Ç
sonores [z]	Z-	-S-		--Z -	

Exercicis de llibre:
ex. 4, pàg: 108,
ex. 6, pàg: 109,
ex. 12, pàg: 110.
ex. 3 i 5, pàg: 120.
ex. 1, pàg: 129,
ex. 3, pàg: 130,
ex. 9, pàg: 131,
ex. 12, pàg: 132.